

EFFECTES DE LA COVID-19 EN EL PERSONAL SANITARI DURANT LA PRIMERA ONADA

Aurora Fontova Almató (1), Xavier Basurto Oña (1), Laia Salleras Duran (1,2), Anna Frigola Frigolé (3), Mari Cruz Rodríguez Jareño (4), Pere Plaja Roman (2,5)

(1) Servei d'urgències, Hospital de Figueres, Fundació Salut Empordà

(2) Professors associats, Universitat de Girona

(3) Coordinadora unitat de Salut laboral, Hospital de Figueres, Fundació Salut Empordà

(4) Unitat de Salut laboral, Hospital de Palamós, Serveis de Salut Integrats Baix Empordà

(5) Director d'innovació i investigació, Hospital de Figueres, Fundació Salut Empordà

Contacte: afontova@salutemporda.cat

INTRODUCCIÓ

En el personal sanitari (PS), la transmissió a l'inici de la epidèmia de COVID-19 va ser elevada i va anar disminuint a mida que es varen anar prenent mesures de protecció individual adequades.

L'objectiu va ser conèixer els efectes que ha tingut la COVID-19 en el personal sanitari del nostre entorn.

METODOLOGIA

Estudi observacional retrospectiu descriptiu i multicèntric els mesos de juliol i agost de 2020 del PS diagnosticat de COVID-19. La recollida de dades es va realitzar mitjançant un qüestionari autoadministrat en línia (Limesurvey®). Es varen incloure variables sociodemogràfiques, laborals, relacionades amb la salut física i emocional amb l'escala d'estrès percebut (EEP).

L'estudi va ser aprovat pel Comitè d'Ètica d'investigació amb Medicaments (CEIM) de Girona.

Les dades es varen exportar a un full de Microsoft Excel® i es van analitzar mitjançant el programa IBM SPSS V.20®.

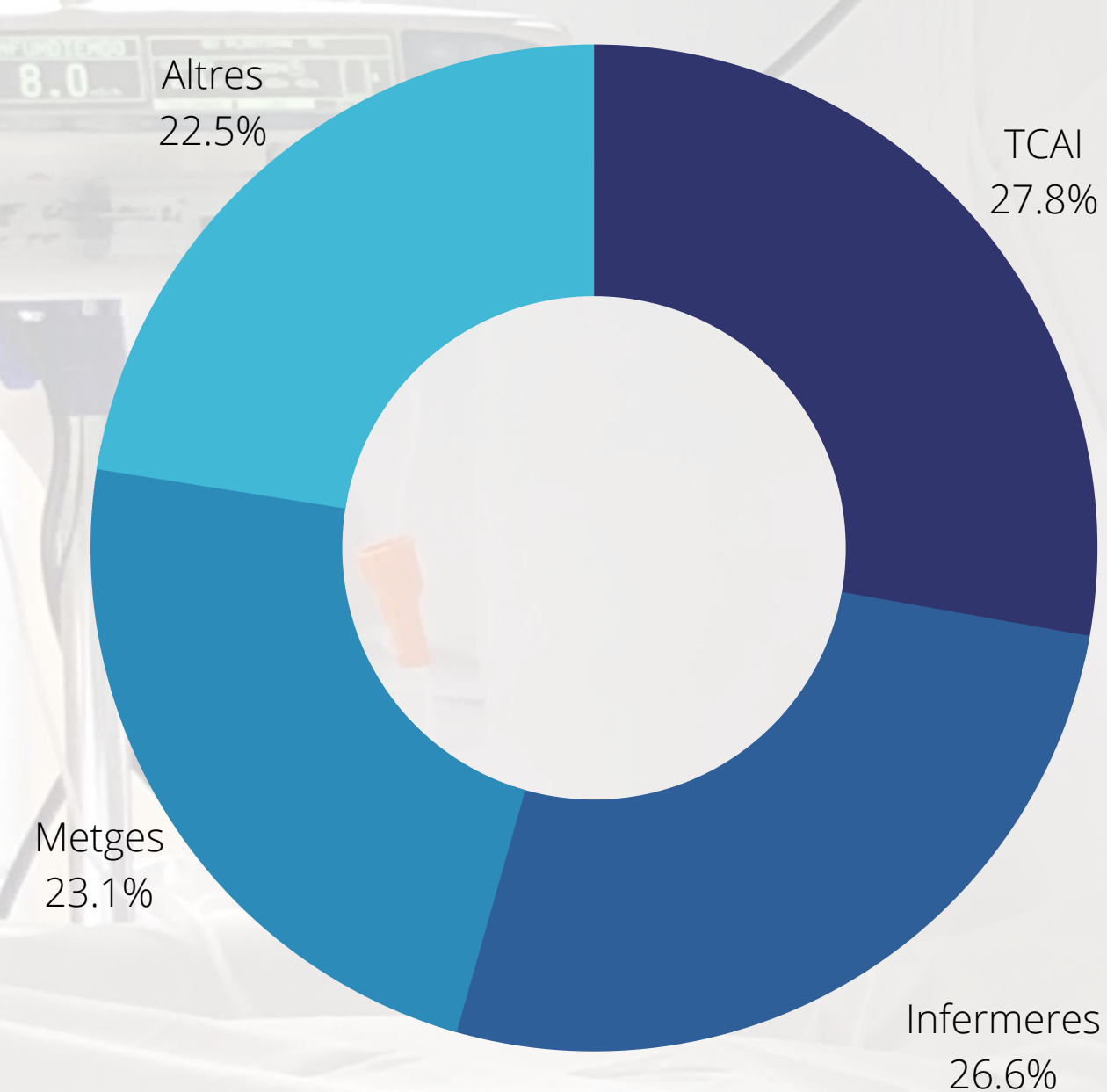
RESULTATS

Varen respondre 109 persones (42,4%). La mitjana d'edat va ser de 43,2 anys (DE=11,2); 80,6% dones. El 27,8% eren tècnics en cures auxiliars d'infermeria (TCAI), el 26,9% infermeres, el 23,1% metges i la resta, professionals d'altres categories (gràfic 1).

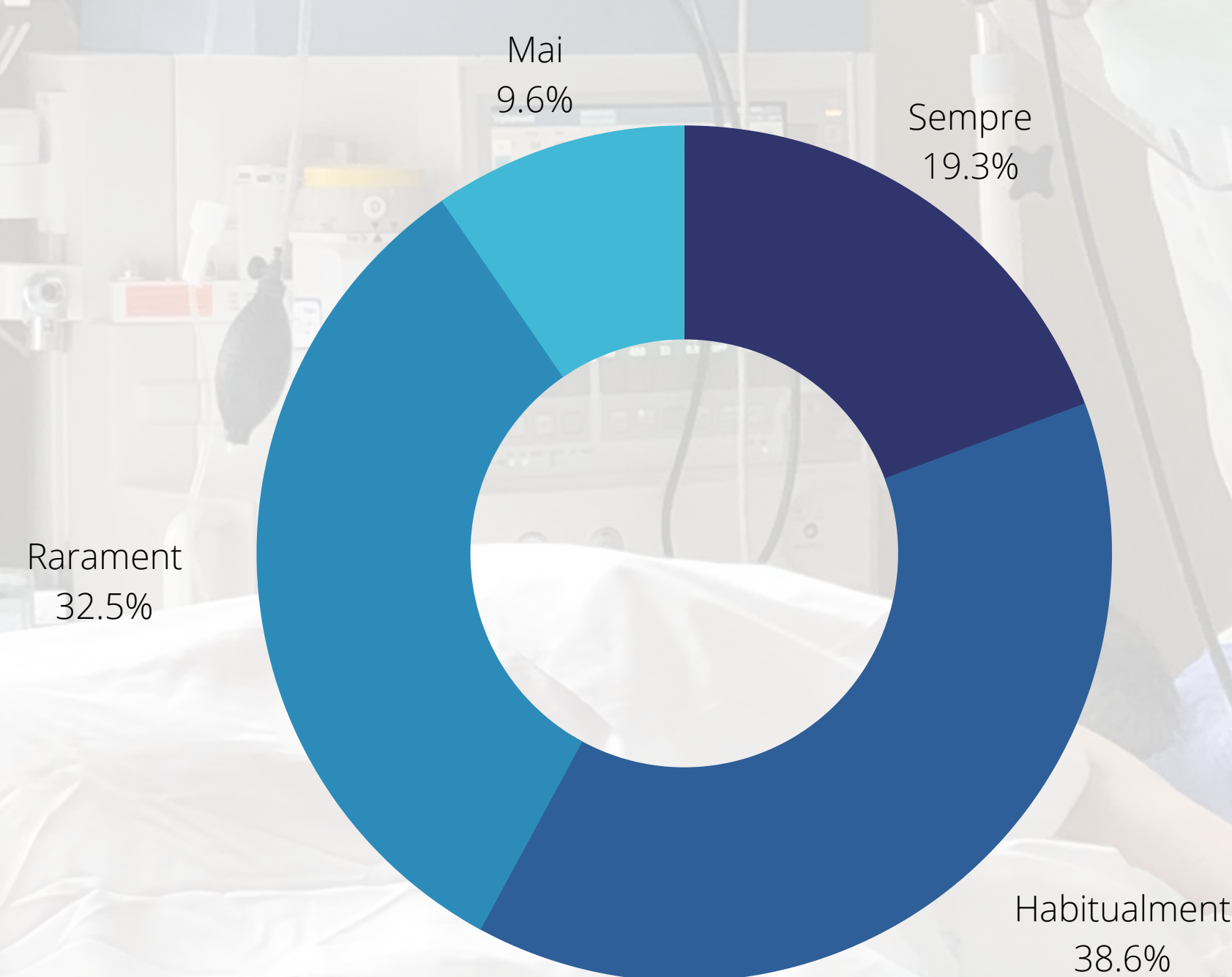
Es va preguntar sobre els equips de protecció individual (EPI), el 19,3% va referir que sempre n'havia disposat, el 38,6% habitualment, el 32,5% rarament i el 9,6% que mai en va disposar (gràfic 2). El 57% va respondre que havia tingut formació suficient en relació a l'ús dels EPI.

El 27,5% dels enquestats va necessitar suport psicològic i el 35,1% pensava que ho podria necessitar en un futur. La puntuació mitjana en l'escala d'estrès percebut (EEP) va ser de 23,03 punts (DE=10,16).

Gràfic 1. Categoria Professional

Gràfic 2. Disponibilitat d'EPI

DISCUSSIÓ

La taxa de resposta va ser superior a altres estudis revisats (1). La majoria de persones que varen respondre van ser dones, d'edat mitjana, similar a investigacions prèvies (2,3).

Més de la meitat dels participants va referir que havia tingut els EPI disponibles sempre o habitualment i que la formació respecte a aquests EPI va ser suficient, tot i això, una gran part dels que varen respondre, no va tenir aquesta sensació. Aquesta situació podria ser deguda al la mancança mundial d'EPI a l'inici de la pandèmia (4).

La puntuació mitjana de la EEP va ser de 23 punts entre uns valors possibles de 0 a 56 punts (una major puntuació indica un major estrès percebut) (5,6). Altres estudis en els que han utilitzat aquesta escala en PS de primera línia durant la pandèmia o que havien patit la COVID-19, varen presentar puntuacions similars o superiors a la nostra (7,8).

En el nostre estudi més de la meitat dels enquestats va necessitar suport psicològic o pensava que en podria necessitar en un futur. En un metanàlisi on pretenien conèixer l'impacte psicològic de la COVID-19, van observar que els nivells d'ansietat, depressió i estrès post traumàtic van ser superiors a investigacions prèvies especialment en dones, infermeres i PS de primera línia (1).

CONCLUSIONS

La majoria dels professionals contagiats a la primera onada van ser TCAI, infermeres i metges.

La majoria del PS havia tingut accés sempre o habitualment als EPI d'acord als protocols establerts en aquell moment i la formació necessària, tot i que una part considerable no va tenir aquesta percepció.

La puntuació de la EEP es va situar en un nivell mig i més de la meitat dels enquestats van referir haver necessitat suport psicològic o que podrien necessitar-ho en un futur.

BIBLIOGRAFIA

1. Batra K, Singh TP, Sharma M, Batra R, Schvaneveldt N. Investigating the psychological impact of COVID-19 among Healthcare Workers: A meta-analysis. *IJERPH*. 2020; 17(23):9096. Doi:10.3390/ijerph17239096
2. Hesselink G, Straten L, Galfe L, Brants A, et al. Holding the frontline: a cross-sectional survey of emergency department staff well-being and psychological distress in the course of the COVID-19 outbreak. *BMC Health Serv Res*. 2021 May 29;21(1):525. doi:10.1186/s12913-021-06555-5.
3. An Y, Yang Y, Wang A, Li Y, et al. Prevalence of depression and its impact on quality of life among frontline nurses in emergency departments during the COVID-19 outbreak. *J Affect Disord*. 2020 Nov 1;276:312-315. doi:10.1016/j.jad.2020.06.047.
4. Centro de Coordinación de Alertas y Emergencias Sanitarias. Información científica-técnica. Enfermedad por coronavirus, COVID-19. Madrid 2020. [Actualizado 15 enero 2021; Consultado 18 junio 2021]. Disponible en: <https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov-China/documentos/ITCoronavirus.pdf>
5. Remor E. Psychometric Properties of a European Spanish Version of the Perceived Stress Scale (PSS). *Span J Psychol*. 2006 May 10;9(1):86-93. Disponible en: <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.863.4439&rep=rep1&type=pdf>
6. Schlein L. Voa News. WHO: Alarming Number of Health Workers at Risk of COVID-19. Washington 2020 [Consultado 21 abril 2020]. Disponible en: <https://www.voaanews.com/science-health/coronavirus-outbreak/who-alarming-number-health-workers-risk-covid-19>
7. Trumello C, Bramanti SM, Ballarotto G, Candelori C, et al. Psychological Adjustment of Healthcare Workers in Italy during the COVID-19 Pandemic: Differences in Stress, Anxiety, depression, burnout, secondary trauma and compassion satisfaction between frontline and non-frontline professionals. *Int J Environ Res Public Health*. 2020;17:8358. Doi:10.3390/ijerph17228358
8. Çinar D, Kiliç Akça N, Zorba Bahçeçeli P, Bağ Y. Perceived stress and affecting factors relates to COVID-19 pandemic of emergency nurses in Turkey. *J Nurs Manag*. 2021;00:1-8. <https://doi.org/10.1111/jonm.13329>